

Наталія Голуб, к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування,
Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного,
м. Запоріжжя, Україна

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ESG: НЕФІНАНСОВІ ПОКАЗНИКИ ТА ЇХ РОЛЬ У ЗВІТНОСТІ

Актуальність дослідження. Сучасний розвиток глобальної економіки супроводжується зростанням ролі нефінансових факторів, які впливають на діяльність підприємств. Одним із ключових підходів до оцінки сталого розвитку компаній є концепція ESG (Environmental, Social, Governance), яка охоплює екологічні, соціальні та управлінські аспекти.

У контексті ESG облік та оподаткування набувають нових функцій, пов'язаних із відображенням нефінансових показників, оцінкою ризиків сталого розвитку та забезпеченням прозорості для зацікавлених сторін.

Таблиця 1

Основні компоненти ESG

Компонент	Зміст	Приклади показників
Environmental	Вплив на довкілля	Викиди CO ₂ , енергоефективність
Social	Взаємодія з суспільством	Умови праці, соціальні програми
Governance	Управління компанією	Прозорість, структура управління

Бухгалтерський облік у системі ESG передбачає розширення традиційної фінансової звітності за рахунок нефінансових показників. Нефінансові показники — це сукупність індикаторів, які відображають екологічні, соціальні та управлінські аспекти діяльності підприємства і не мають прямого грошового виміру. Використання нефінансових показників дозволяє підприємствам ідентифікувати ризики, підвищувати довіру інвесторів і зацікавлених сторін, а також забезпечувати довгострокову конкурентоспроможність. Їх розкриття здійснюється у нефінансовій або інтегрованій звітності відповідно до міжнародних стандартів сталого розвитку. Розглянемо кожен групу.

Екологічна складова (Environmental) охоплює показники, що характеризують вплив підприємства на довкілля. До неї належать обсяги викидів парникових газів, споживання енергії та води, рівень утворення і переробки відходів, використання відновлюваних ресурсів, а також заходи щодо зменшення негативного екологічного впливу. Екологічні витрати включають:

- œ витрати на очищення довкілля;
- œ витрати на утилізацію відходів;
- œ інвестиції у "зелені" технології.

Соціальна складова (Social) відображає взаємодію компанії з працівниками та суспільством. Вона включає показники умов праці, рівня заробітної плати, охорони

здоров'я і безпеки працівників, гендерної рівності, розвитку персоналу, соціальних інвестицій та дотримання прав людини. Соціальні витрати пов'язані із забезпеченням добробуту працівників та суспільства.

Таблиця 2

Облік соціальних витрат

Вид витрат	Опис
Заробітна плата	Оплата праці
Соціальні програми	Медичне страхування

Управлінська складова (Governance) характеризує систему корпоративного управління. До неї входять структура керівництва, прозорість діяльності, наявність антикорупційної політики, система внутрішнього контролю, дотримання етичних стандартів і взаємодія з акціонерами. Включає витрати на:

- œ аудит;
- œ комплаєнс;
- œ управлінські процедури.

Висновки. Таким чином, сукупність цих складових забезпечує комплексну оцінку сталого розвитку підприємства та його відповідальності перед суспільством і довкіллям. Проблеми впровадження:

- œ відсутність стандартів – різні підходи;
- œ висока вартість – значні інвестиції.

Система ESG змінює традиційні підходи до бухгалтерського обліку та оподаткування. Інтеграція ESG-показників сприяє підвищенню прозорості, ефективності та сталого розвитку підприємств.

Подальший розвиток ESG вимагатиме гармонізації стандартів, удосконалення методик обліку та адаптації податкових систем.

Список використаних джерел

1. Ганусич В.О., Шімон В. Стратегія запровадження обліку і звітності зі сталого розвитку в Україні. *Економіка та суспільство*. 2025. № 74. URL: <https://journals.kyiv.ua/index.php/economy/article/download/270/264> DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2025-10-4>
2. Струк Н.С., Демко Р.Р. Обліково-аналітичне забезпечення формування звітності зі сталого розвитку підприємств. *Український економічний часопис*. 2025. №10 С.110–116. <https://doi.org/10.32782/2786-8273/2025-10-17>
3. Богатчик Л., Лопатовський В., Лопатовська О., Мельничук І. Облік і звітність ESG-показників як інструмент підвищення прозорості бізнесу в умовах сталого розвитку. *Herald of khmelnytskyi national university. Economic sciences*. 2025 №346(5). С.464-472. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-346-5-68>